

Handskrift 102. Professor Bengt Petterssons arkiv (1915-2002)

Acc nr 2005:4

Bengt Pettersson tillträdde 1967 den nyinrättade tjänsten som professor i ekologisk botanik vid Umeå universitet. Han kom närmast från Uppsala universitet där han doktorerat 1958 och innehaft tjänst som docent och tf professor i växtbiologi.

Bengt Pettersson var gotlänning, född i Visby 1915. Han blev tidigt intresserad av botanik och hans vetenskapliga arbeten har i stor omfattning behandlat gotländsk flora och vegetation. Han blev känd som en ledande orkidéexpert och upptäckte på Gotland 1939 en för Sverige helt ny orkidéart – alpnycklar. Tillsammans med konstnären Staffan Rosvall gav han 1951 ut boken *Gotlands orkidéer*.

Bengt Pettersson var under 1940-talet naturvårdskonsulent vid Gotlands hembygdsförbund och deltog bl.a. som naturvetenskaplig medhjälpare vid utgrävningen av den gotländska järnåldersbyn Vallhagar. Doktorsavhandlingen som kom 1958 *Dynamik och konstans i Gotlands flora och vegetation* behandlar bl.a. människans inverkan på flora och växtlighet, bl.a. genom ändrad markanvändning. Just studiet av florans och vegetationens förändringar kom att bli något av Petterssons huvudinriktning under hans forskarkarriär.

Bengt Pettersson flyttade 1967 till Umeå där han som nyutnämnd professor kom att bygga upp forskningen och utbildningen i ämnet ekologisk botanik. Pettersson initierade även bl.a. byggandet av ett växthus på universitetsområdet och deltog engagerat i ett flertal tvärvetenskapliga projekt, bl.a. tillsammans med arkeologer i projektet *Norrlands tidiga bebyggelse*.

Arkivet efter Bengt Pettersson omfattar tidsperioden från gymnasieåren i Visby på 1930-talet till emeritusåren i Umeå på 1990-talet. Bland arkivhandlingarna återfinns en stor mängd manuskript till Petterssons vetenskapliga produktion. Här finns även en genom åren omfattande korrespondens samt fältdagböcker, tidningsartiklar och fotografier.

Arkivets omfång är ca 5 hyllmeter och samtliga handlingar är tillgängliga för forskning.

Umeå 2007-06-07
Forskningsarkivet

Göran Larsson
Arkivarie

Handschrift 102

Professor Bengt Petterssons arkiv (1915 –2002)

Innehållsförteckning

1. Personliga handlingar

Skolhandlingar
Betyg, merit- och ansökningshandlingar
Övriga personliga handlingar

2. Manuskript

Manuskript till böcker, vetenskapliga uppsatser och radioprogram
Manuskript till tidningsartiklar
Manuskript till föredrag och tal

3. Korrespondens

Korrespondens kring publikationer
Korrespondens kring kongresser
Korrespondens, ordnad efter namn
Korrespondens, kronologiskt ordnad

4. Handlingar rörande arkivbildarens verksamhet

Inventeringar och exkursioner
Uppdrag, utredningar och utlåtanden
Forskningsmaterial och avhandlingar
Forsknings- och utgivningsprojekt

5. Samlingar

Klippsamling
Fotografier

Handschrift 102

Professor Bengt Petterssons arkiv (1915-2002)

1. PERSONLIGA HANDLINGAR

Skolhandlingar

Handledning vid växtinsamling för den studerande ungdomen, Gefle högre allmänna läroverk	1896	102:1
Svedelius växtförteckning, lärobok	1933	
Anteckningsbok i botanik och lösa anteckningar	1934, u å	

Betyg, merit- och ansökningshandlingar

Betyg	1933-1958	
Tjänstgöringsbetyg, intyg	1945-1965	
Ansökningshandlingar	1958-1965	
Meritförteckning, sakkunnigutlåtanden	1964-1967	
Utnämningar och förordnanden	1934-1975	
Militära handlingar	1938-1963	
Tillstånd från Vetenskapsakademien och Kungl. Domänstyrelsen	1937-1939	

Övriga personliga handlingar

Annotationskalendrar	1934, 1936, 1937	102:2
Anteckningar från Ålandsresa	1947	
Lånehandlingar och försäkringsbrev	1952, 1958, 1961	
Kontrolluppgifter, deklaration för motorfordon	1946-1959	
Instruktion för ciceronerna, Gotlands turistförening	1932	
Visby Stadshotell, broschyr	1930-tal	
Förteckning över föredragshållare på Gotland	1946	
"Till far" vykort och hälsningar från barnen	1940-50-tal	
Middagsbjudningar, bordsplaceringar	1958, 1964	
Blomsterteckning	1973	

2. MANUSKRIFT

Manuskript till böcker, vetenskapliga uppsatser och radioprogram

<i>Studier över flygsand och vegetation på Gotska Sandön</i> , proseminarieuppsats i geografi	1938	102:3
<i>Rutger Sernander: Lina Myr. Några rättelser och reflektioner</i> , manuskript, anteckningar och korrespondens	1937-1941	
<i>Orchis Spitzelii Sauter var. gotlandica n. var.</i> , manuskript, korrektur, anteckningar och korrespondens	1941	102:4
<i>Cephalanthera longifolia</i> på Gotska Sandön, manuskript på svenska och tyska samt anteckningar	1941	
<i>Studier över gotländsk myrvegetation</i> , manuskript till lic. avhandling med noteringar	1941	

<i>Om graninslaget i Ängsöns lövskogsmarker</i> , manus och korrespondens	1943	102:5
<i>Natur i klämma och Gotlandsmyrarnas utdikning (Replik till lantbruksingenjör Sven O. Berg)</i> , manuskript	1944	
<i>Landskapet Gotland</i> (Natur och kultur i det gotländska landskapet), manuskript och korrespondens	1944-1945	
<i>Ur den gotländska naturforskningens historia</i> , manuskript, anteckningar och fotografier	1945	
<i>Mannia fragrans (Balbis) Frye & Clark</i> , manuskript, anteckningar, korrespondens och fotografier	1945-1946	
<i>Heppia lutosa (Ach.) Nyl. i Sverige</i> , manus, korektur och anteckningar	1946	
<i>Natur på Gotland</i> , manuskript och korektur	1946	
<i>Verkmyr</i> , manuskript och fotografier	1946	102:6
<i>Linemyr dikas</i> , korektur, underlagsmaterial, korrespondens och klipp	1946-1947	
<i>Orchis incarnata x maculata</i> , manuskript, korrespondens och anteckningar	1946-1947	
<i>Antonius Münchenbergs herbarium vivum</i> , manuskript, korektur, korrespondens, anteckningar, fotografier, klipp	1947-1948	
<i>Gotland för 207 år sedan</i> , manuskript	1948?	
<i>Gotländska vegetationsproblem</i> , manuskript, korektur, anteckningar, korrespondens och fotografier	1949	102:7
<i>Trochobryum carniolicum Breidl & Beck</i> , manuskript på tyska, korektur korrespondens och fotografier	1950	
<i>Phytogeographical Excursions in Gotland</i> , manuskript och korektur	1950	
<i>Gotlands orkidéer</i> , manuskript, korektur och korrespondens	1951	
<i>Naturgeografiska exkursioner på Gotland</i> , korektur och korrespondens	1952	102:8
<i>Övre Fröjel</i> , manuskript, korrespondens och underlagsmaterial	1951-1952	
<i>Övre Fröjel : Some natural features relating to its history</i> , manuskript på engelska	1952	
<i>Upper Fröjel : Some natural features relating to its history</i> , manuskript på engelska	1952	
<i>Some aspects of the nature of Gotland (Vallhagar)</i> , manuskript	1952	
<i>Some aspects of the nature of Gotland (Vallhagar)</i> , korektur	1952, 1955	
<i>Lilla Karlsö</i> , klipp, korrespondens, delar av manuskript, tryck	1953-1954	102:9
<i>Einige Bryologische Probleme in der Flora und Vegetation Gotlands</i> , utkast till manus	1955	

<i>Växttäckets och människans i det gotländska fornlandskapet,</i>	1957	
manuskript och korrespondens		
<i>Gotska Sandön,</i> manuskript och korrektur	1958-1959	
Underlagsmaterial, korrespondens och fotografier		
<i>Dynamik och konstans i Gotlands flora och vegetation,</i>	1958-1959	102:10
manuskript till doktorsavhandling. Avtal, kontrakt och korrespondens kring avhandlingen		
<i>Dynamik och konstans i Gotlands flora och vegetation,</i>	1958	102:11
korrektur till doktorsavhandling		
<i>Växtbiologi om vintern,</i> manuskript, anteckningar och fotografier	1960	102:12
<i>Gotlandsmyrarna och deras växtvärld,</i> manuskript och korrespondens	1963	
<i>Gotland and Öland. Two limestone islands compared,</i>	1965	
manuskript med fotografier och korrektur		
<i>Maritime sands,</i> manuskript, korrektur, korrespondens och fotografier	1965	
<i>Recent Changes in Flora and Vegetation,</i> manuskript och korrektur	1965	
<i>Gammalt och nytt i Gotlands flora (STF:s årsbok 1966),</i>	1966	
manuskript och korrespondens		
<i>Natur och fritidsverksamhet (Svensk Lantmäteri-tidskrift 1967),</i> manuskript och korrespondens	1967	
<i>Ekologi och planering,</i> manuskript, korrespondens, klipp	1967	
<i>Ekologisk botanik. En orientering vid starten i Umeå,</i>	1967?	
manuskript		
<i>Orchideen und der Mensch in europäischen Landschaften,</i>	1975-1976	
manuskript, korrespondens och korrektur med sammanfattning på engelska		
<i>En botanisk dokumentation av ett område på Filehajdar,</i>	1978-1981	102:13
manuskript i 4 versioner		
<i>En botanisk dokumentation av ett område på Filehajdar,</i>	1976-1981	102:14
korrespondens och underlagsmaterial till boken		
<i>Kalkstenens landskap vid Östersjön,</i> manuskript	1979	102:15
<i>De svenska saltängarna,</i> manuskript	1979	
<i>Kulturspridda växter som vagabonder i landskapet,</i>	1979	
manuskript		
<i>Hur ekologin växt fram,</i> manuskript	1980	
<i>Reinhold Matsson – rosforskare och präst,</i> manuskript och korrespondens	1980-1981	
<i>Ett märkligt levnadsöde. Några ord vid Erik Hulténs bortgång.</i> manuskript, kopior, klipp, korrespondens	1981	
<i>Daniel Carlsson Solander, prästsonen från Piteå som blev Linnés favorit,</i> manuskript	1982	

<i>Pitepojken som blev världsbotanist</i> , manuskript, korrespondens och underlagsmaterial kring artiklarna om Daniel Solander i form av kopior, klipp och tryck	1982	
<i>Carl Fredrik Nyman</i> (artikel i Sv Biografiskt lexikon) korrektur, utkast, korrespondens, underlagsmaterial	1990-1991	
Diverse påbörjade manuskript och anteckningar	u å	102:16
Manuskript till tidningsartiklar		102:17
<i>Strandskogens hemlighet</i> (Gotlänningen), urklipp	1941	
<i>Gotska Sandön måste bli nationalpark</i> (SE), manuskript	1945	
<i>Vårvinter på Åland</i> (Gotlands Allehanda), urklipp	1947	
<i>Diverse tidningsartiklar</i> (Dagens Nyheter), urklipp	1951-1967	
<i>Bagateller om växter m fl.</i> (Gotlands Allehanda), tidningsdebatt kring Arvid Ohlssons orkidéartiklar, manuskript och urklipp	1967	
<i>Diverse tidningsartiklar</i> (Dagens Nyheter) urklipp	1970-1976	
<i>Landskapsutveckling i Norrland</i> (Västerbottens Kuriren), urklipp	1976	
<i>Landskapsutveckling i norr</i> (Universitetsper-Journalen), urklipp	1976	
<i>Om kryptogamer</i> (Dagens nyheter) tidningsdebatt kring recension, manuskript, urklipp, korrespondens	1977	
<i>Diverse tidningsartiklar</i> (Dagens Nyheter), urklipp, manuskript	1977-1986	
Manuskript till föredrag och tal		
<i>Diverse äldre manus och tal</i>	1930-1940-tal	102:18
<i>Veg. studier på Kullabergs branter</i> , föredragsmanus	1934	
<i>Föredrag hållet vid Geografiska proseminariets sammanträde 27/12 1935</i> , manuskript	1935	
<i>Gotländska vegetationsbilder</i> , föredrag vid Botaniska sektionen 18/10 1949	1949	
<i>Gotlandsexkursionen 1955</i> , manuskript	1955	
<i>Kulturfaktorer och växttücke</i> , diverse föreläsningar och anteckningar	1955-1964	
<i>Diverse föreläsningar och anteckningar</i> , manus från föredrag vid olika förenings- och kulturarrangemang	1952-1964, u å	
<i>Verkningarna av torråret 1959 på vegetationen 1960</i> , föredrag vid OIKOS-möte 1960	1960	
<i>Studium av livsformer</i> , föreläsningar och anteckningar vid kursen Växtbiologiska arbetsmetoder	1963	
<i>Tal vid Ekologisk botaniks 10-årsjubileum</i>	1977	
3. KORRESPONDENS		
Korrespondens kring publikationer		
Boken om Gotland	1944-1945	102:19
Natur på Gotland	1946	

Övre Fröjel (Vallhagar)	1947-1955	
Bokförlaget Natur och Kultur	1964-1971	
Bonniers förlag	1969-1976, u å	
Korrespondens kring kongresser		
VII internationella botaniska kongressen i Stockholm	1949-1950	102:20
Korrespondens, ordnad efter namn		
C.H. Gimingham	1960-1974	102:21
Åke Lundqvist	1963-1982	
Gunvor Blomqvist	1975-1982	
Korrespondens, kronologisk ordnad		
Korrespondens	u å, 1935-1944	102:22
Korrespondens	1945-1947	102:23
Korrespondens	1948-1949	102:24
Korrespondens	1950-1952	102:25
Korrespondens	1953-1955	102:26
Korrespondens	1956-1958	102:27
Korrespondens	1959-1962	102:28
Korrespondens	1963-1966	102:29
Korrespondens	1967-1971	102:30
Korrespondens	1972-1979	102:31
Korrespondens	1980-1994	102:32

4. HANDLINGAR RÖRANDE ARKIVBILDARENS VERKSAMHET

Inventeringar och exkursioner		
Fältdagböcker	1937-1939	102:33
Fältdagböcker	1940-1942	102:34
Fältdagböcker	1943-1945	102:35
Fältdagböcker	1946-1949	102:36
Fältdagböcker	1950-1952	102:37
Fältdagböcker	1953-1954	102:38

<i>Naturinventering Uppsalatrakten, instruktioner och anteckningar</i>	1937	102:39
<i>Gotländsk ängesinventering, sammanställning, anteckningar och korrespondens</i>	1942-1943	
<i>Gotländsk ängesinventering, rapport, anteckningar och korrespondens</i>	1944-1947	
<i>Schoenus, instruktioner, sammanställningar och korrespondens</i>	1946	
<i>Naturinventering Ängsön, sammanställning och anteckningar</i>	1940-tal	
<i>Meteorologiska observationer, sammanställningar och korrespondens</i>	1940-tal	
<i>Rapporter över vattenstånd från Statens hydrografiska anstalt, rapporter, anteckningar och korrespondens</i>	1944-1946	
<i>Sphagnum på Gotland, sammanställningar, anteckningar och korrespondens</i>	1942-1950	
<i>Växtbiologiska exkursionskurser på Gotland, korrespondens, deltagarlistor, anteckningar, kvitton</i>	1958-1964	102:40
<i>Naturinventering av myrar och grunda vattendrag på Gotland, instruktioner, korrespondens, anteckningar och skisser</i>	1961-1962	
<i>Skid- och Friluftsförbundets läger för läroverkselever på Gotska Sandön, rapporter och korrespondens</i>	1960-1962	
<i>Myxomatos, kaninundersökning på Gotland, klipp, anteckningar, korrespondens, räkningar och kvitton</i>	1962-1966	
<i>Naturvårdsinventering av gotländska kusten, anteckningar, manuskript, korrespondens och kvitton</i>	1964-1965	102:41
<i>Svenska föreningen OIKOS sommarexkursion till Gotland, korrespondens, informationsmaterial, deltagarlista</i>	1965	
<i>14:e internationella växtgeografiska exkursionen, korrespondens, informationsmaterial</i>	1966	
<i>Schweden-Exkursion 1986, handlingar kring svensk-tysk exkursion sommaren 1986</i>	1986-1988	
Uppdrag, utredningar och utlåtanden		
<i>Naturvårdskonsulenterna på Gotland, planeringar, redogörelser, föredrag, noteringar och korrespondens</i>	1942-1949, u å	102:42
<i>LUP-kommittén, LUP-nämnden ang lokaler för ekologisk botanik i Umeå, information, korrespondens, protokoll, ritningar</i>	1964-1965	102:43
<i>Utlåtande ang fridlysning av mark tillhörande Brucebostiftelsen, korrespondens, klipp</i>	1964-1965	
<i>Utlåtande ang bildande av naturreservat i Hall och Hangvar, korrespondens, rapport</i>	1965	
<i>1965 års Geoutredning, rapport</i>	1966	

<i>Handlingar ang planerad utbyggnad av Snäckgårdsbaden</i>	1970	
Sakkunnigutlåtanden och yttranden vid tillsättningar av tjänster vid svenska och norska universitet	1946-1969	102:44
Sakkunnigutlåtanden och yttranden vid tillsättningar av tjänster vid svenska universitet och forskningsmiljöer	1969-1981	102:45
<i>Cementa AB:s täktverksamhet på Filehajdar, Gotland, ansökningar till Länsstyrelsen, Geologisk dokumentation av SGU</i>	1978-1981	102:46
Forskningsmaterial och avhandlingar		
<i>Anteckningar om orkidéer, lösa anteckningar, teckning Några ophrydinéers övervintringsstadier, sammanställning och teckningar</i>	1940-tal 1950-tal	102:47
<i>Arvid Ohlsson – ang. plagiat av text, manuskript, korrespondens, klipp</i>	1951-1952	
<i>Kai-Curry Lindahl – ang. plagiat av text, klipp och korrespondens</i>	1957-1966	
<i>Forskningsmaterial efter andra forskare:</i>		
Fältdagbok efter Helmer Olivecrona	1912	102:48
Anteckningar Lars Pöpke	u å	
K Johanssons Potentilla-material	u å	
Candolins originalprotokoll	1950-tal	
Forskningsmaterial efter Gunnar Björkman	1920-1960-tal	
<i>Diverse osorterat forskningsmaterial och anteckningar</i>	1940-1970-tal	102:49
<i>Diverse avhandlingar inom serien Acta Phytographica Suecica (nr 9, 43, 46, 48) med sammanfattningar och kommentarer</i>	1938-1964	102:50
<i>Avhandlingar, uppsatser och rapporter från andra forskare</i>	1936-1988	102:51
Forsknings- och utgivningsprojekt		
<i>Stipendieansökningar och redovisningar av anslag</i>	1939-1962, u å	102:52
<i>Sammanställning av forskningsarbeten och projekt vid avd för ekologisk botanik vid Umeå universitet</i>	1969-1982	102:53
<i>Sammanställning av forskningsarbeten och projekt inom ekologisk botanik vid andra universitet</i>	1969-1972	
<i>Forskningsprojekt med Jim Lundqvist, korrespondens, klipp, rapporter</i>	1969-1980	102:54
<i>Forskningsprojektet Norrlands tidiga bebyggelse, rapporter, utkast</i>	1972-1974	

<i>Wahlenbergia</i> , handlingar kring utgivande av skriftserie vid biologiska institutionen, Umeå universitet	1972-1980	
<i>Utgivande av flora av Rolf Lidberg</i> , protokollsutdrag, information från Sundsvalls kommun	1975-1977	

5. SAMLINGAR

Klippsamling

Pärm med recensioner av boken <i>Gotlands orkidéer</i>	1951-1952	102:55
Diverse tidningsklipp	1934-1979	

Fotografier

Fotografier i samband med inventeringar, fältstudier m.m.	1930-1970-tal	102:56
Familjefotografier, enstaka	1940-tal, 1970-tal	
Fotografier i samband med Filehajdar-projektet	1970-1980-tal	102:57
Diabilder	1950-1970-tal	102:58
Diabilder	1950-1970-tal	102:59
Glasplåtar	1949	102:60
Glasplåtar	1947-1950	102:61
Negativ	1946-1957	102:62